



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 393/2010-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. decembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti I. K. K., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou E. P., s. r. o., P., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. E. P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 212/2001, za účasti Okresného súdu Bardejov, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. K. K. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 212/2001 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bardejov p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 212/2001 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. I. K. K. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu j e Okresný súd Bardejov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á vyplatiť I. K. K. trovy konania v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridaťjeden centov) na účet Advokátskej kancelárie E. P., s. r. o., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Bardejov j e p o v i n n ý uhradiť trovy konania v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridaťjeden centov) Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet č. ... vedený v Š. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2010 doručená s'ťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v bližšie neoznačenom konaní a Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 212/2001.

Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ je účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4 C 212/2001. Okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 212/2001 zo 14. januára 2002 zastavil konanie v časti o uložení povinnosti žalovanému O. v B. vydať s'ťažovateľovi majetkový podielnický list v jemu prislúchajúcom pomere k celkovému

imaniu so stavom ku dňu transformácie a podľa účtovnej závierky k 1. januáru 1992. Vzhľadom na to, že proti tomuto rozhodnutiu „nebol prípustný žiadny opravný prostriedok“, podal sťažovateľ 22. februára 2002 proti nemu dovolanie, a to jednak «priame no neplnohodnotné – iba na vady konania na náš Najvyšší súd SR, ale aj mimoriadne – prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR, ktorá si zrejme veľkú námahu s mojím podnetom, zo dňa 4. 2. 03 nedala, lebo ho len posunula na Krajskú prokuratúru do Prešova, odkiaľ mi „prešovský Generálny prokurátor SR“ svojím listom sp. zn. Kc 2014/03-12, zo dňa 20. 3. 03 odpísal, že mu bardejovský súd oznámil ešte svojím listom, zo dňa 17. 3. 03, že súdny spis z tohto súdneho konania bude predložený Najvyššiemu súdu SR v Bratislave na rozhodnutie o dovolaní, čo sa ani po viac ako 7-mich rokoch nestalo a to je vlastne gro tejto mojej ústavnej sťažnosti, už nehovoriac o ďalších dovolaniach, ktoré po pôvodnom nasledovali a boli až doposiaľ najmenej v celkovom počte tri (22. 1. 03; 14. 7. 08 a 8. 9. 09).».

Podľa názoru sťažovateľa „porušenie základného a ľudského práva všeobecnými súdmi spočíva predovšetkým vo vleklosti vedenia tejto kauzy a v pohodlnosti hlavne bardejovského súdu pri manipulácii so súdnymi spismi týkajúcich sa týchto dovolaní, ktoré nedokázali za veľmi dlhú dobu postúpiť na doriešenie dovolaciemu súdu, v čom aspoň ja vidím porušenie jednak ústavného čl. 48/2, ale aj ods. 1), čl. 6 Európskeho Dohovoru, pretože podľa mňa na takúto činnosť nie je treba až takú dlhú dobu“.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Vyslovuje že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ods. 2), čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ods. 1), čl. - 6 Dohovoru doterajším vlekklým postupom Krajského súdu v Prešove, ale najmä Okresného sudu v Bardejove v súdnom konaní vedenom u neho pod č. k. 4 C 212/01, hlavne v dovolaní(-iach) porušené boli.

2.) Prikazuje na danú vec príslušným a povinným všeobecným súdom, aby v spore pod č. k. 4 C 212/01 konali bez zbytočných prietahov.

3.) Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 5 tis. EUR (slovom päťtisíc eur, ktoré sú mu povinné subjekty Okresný súd v Bardejove a Krajský súd v

Prešove (prípadne i Najvyšší súd v Bratislave pokiaľ nekonal v primeranej lehote aj on - pozn.) uhradiť spoločne do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

4) Ukladá previnišším sa súdom spoločne uhradiť aj vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.“

Uplatňovanú výšku finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje dlhodobou pretrvávajúcim stavom právnej neistoty, z ktorého vyplývajú „*stresy, ktoré nepretržite prežívam celú dobu a čo veľmi nepriaznivo pôsobí na môj krehký zdravotný stav*“.

Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom (ďalej aj „*žiadosť*“).

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd prípisom z 3. júna 2010 vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 606/10 z 8. júla 2010 okrem iného uviedol:

„Konanie vo veci Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4 C 212/01 začalo dňa 9. 3. 2001, pričom ide o konanie o vylúčenej veci z pôvodnej žaloby sťažovateľa súdu došlej dňa 3. 2. 1999, konanie o tejto žalobe bolo vedené pod sp. zn, 8 C 76/99, ktoré bolo skončené tak, že uznesením zo dňa 19. 5. 1999 č. k. 8 C 76/99-5 súd zastavil konanie o uloženie povinnosti žalovanému O. bezplatne vydať žalobcovi do vlastníctva byt číslo ... v obytnom bloku ... na ul. ... a v prevyšujúcej časti, t. j. v časti o uloženie povinnosti už uvedenému žalovanému vydať mu podielnický list v pomere svojho imania so stavom ku dňu vlastnej transformácie a uzavrieť so sťažovateľom zmluvu o nových podmienkach faktického užívania bytu č. ... na ul. ... a právneho vlastníctva vec vylúčiť na samostatné konanie; uznesenie sa dňom 3. 6. 1999 stalo právoplatným vo výroku o vylúčení časti veci na samostatné konanie a dňom 19. 6. 1999 vo zvyšnej časti a tak týmto dňom bolo konanie aj právoplatne skončené) a jeho predmetom bol nárok sťažovateľa o uloženie povinnosti žalovanému O. vydať mu majetkový podielnický list v pomere svojho imania so stavom ku dňu vlastnej transformácie, a to v korunách a nárok o uloženie povinnosti žalovanému uzavrieť so sťažovateľom zmluvu o nových podmienkach faktického užívania bytu č. ... na ul. ... v obytnom bloku č. ... a právneho vlastníctva.

Uznesením súdu zo dňa 20. 7. 2001 bol sťažovateľ podľa ustanovenia § 43 O. s. p. vyzvaný doplniť svoju žalobu o tam uvedené údaje a keďže sťažovateľ na výzvu súdu v súdom určenej lehote nereagoval spôsobom, ktorým by k naplneniu výzvy súdu došlo, súd uznesením zo dňa 14. 1. 2002 č. k. 4 C 212/01-11 konanie v časti o uloženie povinnosti žalovanému vydať sťažovateľovi majetkový podielnický list v pomere svojho imania so stavom ku dňu vlastnej transformácie v korunách s úrokom z omeškania od 1. 1. 1992 do 30. 4. 2005 vo výške 3 % a od 1. 5. 1995 až do zaplatenia vo výške 22 % zastavil, vyslovil, že vo vzťahu k zastavenému konaniu žiadnemu z účastníkov konania nepriznáva právo na náhradu trov konania a nárok sťažovateľa o uložení povinnosti žalovanému uzavrieť s ním zmluvu o nových podmienkach faktického užívania bytu... vylúčiť na samostatné konanie. Uznesenie sa dňom 23. 1. 2002 stalo právoplatným, čím konanie Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4 C 212/01, proti ktorému sťažnosť sťažovateľa smeruje, bolo dňom 23. 1. 2002 právoplatne skončené. Tu sa pritom žiada dodať, že sťažovateľ síce proti tomuto uzneseniu dňa 22. 4. 2002 podal odvolanie, toto však bolo uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. 12. 2002 č. k. 4 Co 387/02-21 ako omeškane podané zamietnuté.

Z uvedeného je nesporné, že v konaní Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4 C 212/01, voči ktorému sťažnosť sťažovateľa smeruje, nedošlo a ani dôjsť nemohlo k zbytočným preťahom a preto sťažnosť sťažovateľa navrhujem ako bezdôvodnú odmietnuť. Na tomto konštatovaní nič pritom nemôže zmeniť ani zistenie, že doposiaľ meritórne nebolo rozhodnuté o dvoch dovolaniach sťažovateľa, lebo ako vyplýva z obsahu spisu, stalo sa tak pre obštrukcie zo strany sťažovateľa a jeho odmietnutie poskytnúť súdu súčinnosť na odstránenie väd jeho podaní, brániacich okresnému súdu predložiť vec na rozhodnutie dovolaciemu súdu.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 393/2010-13 z 20. októbra 2010 ju v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 212/2001, prijal na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti odmietol. Zároveň ústavný súd označeným uznesením ustanovil sťažovateľovi v konaní pred ústavným súdom právnu zástupkyňu advokátku JUDr. E. P., konateľku Advokátskej kancelárie s. r. o., P. (ďalej len „právna zástupkyňa sťažovateľa“).

Právna zástupkyňa sťažovateľa po prevzatí právneho zastupovania v podaní z 8. novembra 2010 uviedla, že sťažovateľ zotráva v plnom rozsahu na sťažnosti, a zdôraznila, že podľa sťažovateľa k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „došlo najmä v období od podania dovolania zo dňa 22. 02. 2002 proti uzneseniu Okresného súdu v Bardejove sp. zn. 4 C 212/01 zo dňa 14. 01. 2002 doposiaľ...“, pričom poukázala na to, že okresný súd „do dnešného dňa nepredložil spis sp. zn. 4 C 212/2001 Najvyššiemu súdu SR, Bratislava na rozhodnutie vo veci podaného dovolania“. Právna zástupkyňa zároveň upresnila petit sťažnosti v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha úhrady trov konania.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby oznámil, či chce doplniť svoje vyjadrenie z 8. júla 2010; predseda okresného súdu možnosť doplniť svoje vyjadrenie nevyužil.

Právna zástupkyňa sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Vzhľadom na tieto oznámenia ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 6. decembra 2010 vo vzťahu k vyjadreniu predsedu okresného súdu z 8. júla 2010 uviedla, že aj toto vyjadrenie „potvrzuje, že v právnej veci vedenej pred Okresným súdom v Bardejove pod sp. zn. 4 C 212/2001 doposiaľ meritórne nebolo rozhodnuté o dvoch dovolaniach sťažovateľa, čím došlo k zbytočným prieťahom“, a na tomto základe navrhla, aby ústavný súd jeho sťažnosti vyhovel.

II.

Pre účely objektívneho posúdenia sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 4 C 212/2001, z ktorého vo vzťahu k obdobiu, v ktorom malo podľa tvrdenia sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobie po podaní dovolania, t. j. obdobie po 11. februári 2002, pozn.), zistil toto:

1. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 212/2001-11 zo 14. januára 2002 zastavil konanie v časti o uloženie povinnosti žalovanému vydat' sťažovateľovi majetkový podielnický list v pomere svojho imania so stavom ku dňu vlastnej transformácie v korunách a zároveň nárok sťažovateľa o uložení povinnosti žalovanému uzavrieť s ním zmluvu o nových podmienkach faktického užívania bytu vylúčil na samostatné konanie; označené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. januára 2002.

2. Dňa 22. februára 2002 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie označené ako „*dovolanie*“ proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 C 212/2001-11 zo 14. januára 2002.

3. Dňa 22. apríla 2002 sťažovateľ doručil okresnému súdu ďalšie podanie označené ako „*odvolanie*“ proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 C 212/2001-11 zo 14. januára 2002.

4. Na základe pokynu zákonného sudcu bol spis 6. júna 2002 predložený krajskému súdu na účely rozhodnutia o odvolaní.

5. Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 387/2002-21 z 31. decembra 2002 odmietol odvolanie žalobcu ako podané oneskorene; označené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 21. januára 2003.

6. Dňa 24. januára 2003 podal sťažovateľ dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Co 387/2002-21 z 31. decembra 2002.

7. Dňa 7. novembra 2003 zákonná sudkyňa predložila vyjadrenie o skutočnostiach zakladajúcich dôvody na jej vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania veci sťažovateľa; predseda okresného súdu 24. novembra 2003 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o vylúčení zákonnej sudkyne z prerokúvania a rozhodovania predmetnej veci.

8. Krajský súd uznesením č. k. 2 NcC 71/2003-29 z 28. novembra 2003 rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokúvania veci.

9. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 212/2001-33 z 3. júna 2006 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a nevyhovel jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu pre dovolacie konanie; proti označenému uzneseniu podal sťažovateľ 28. júla 2004 odvolanie.

10. Dňa 3. augusta 2004 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. O odvolaní rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1 Co 135/2004-40 z 27. januára 2005 tak, že ho odmietol.

11. Po vrátení spisu na ďalšie konanie predložil vyšší súdny úradník konajúci vo veci 25. februára 2005 vyjadrenie o skutočnostiach zakladajúcich dôvody na jeho vylúčenie z prerokúvania sťažovateľovej veci; okresný súd uznesením č. k. 4 C 212/2004-45 z 22. marca 2005 rozhodol, že vyšší súdny úradník nie je vylúčený z konania a rozhodovania v danej veci.

12. Prípisom z 26. apríla 2005 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie.

13. Dňa 25. mája 2005 sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov.

14. Okresný súd prípisom zo 7. mája 2007 vyzval sťažovateľa na preukázanie svojich majetkových, zárobkových, sociálnych a rodinných pomerov v súvislosti s jeho žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov a následne úkonmi z 10. júla a 25. júla 2007 zisťoval, či sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov. Dňa 24. januára 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby mu oznámil výšku starobného dôchodku v období od mája 2005 do januára 2008.

15. Uznesením č. k. 4 C 212/2001-72 z 31. marca 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania z 22. februára 2002 podaného proti uzneseniu okresného súdu zo 14. januára 2002 a doplnenie dovolania z 24. januára 2003 podaného proti uzneseniu krajského súdu z 31. decembra 2002.

16. Uznesením č. k. 4 C 212/2001-75 z 31. marca 2008 okresný súd nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov; proti označenému uzneseniu podal sťažovateľ 23. apríla 2008 odvolanie.

17. Dňa 2. mája 2008 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie označené ako „*naplnenie súdnej výzvy spojenej s odvolaním*“, ktorým reagoval na uznesenie okresného súdu z 31. marca 2008.

18. Krajský súd uznesením č. k. 2 Co 64/2008-83 z 29. mája 2008 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 4 C 212/2001-75 z 31. marca 2008; sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu 14. júla 2008 dovolanie.

19. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 212/2001-87 z 21. augusta 2008 zamietol žiadosť sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov a uznesením č. k. 4 C 212/2001-89 z toho istého dňa vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania zo 14. júla 2008 podaného proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 Co 64/2008-83 z 29. mája 2008; proti obom označeným uzneseniam podal sťažovateľ 16. septembra 2008 odvolanie.

20. Dňa 30. marca 2009 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach sťažovateľa; krajský súd uznesením č. k. 4 Co 55/2009, 4 Co 105/2009-100 z 31. júla 2009 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 4 C 212/2001-87 z 21. augusta 2008 a vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu č. k. 4 C 212/2001-89 vec vrátil súdu 1. stupňa na postup podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

21. Dňa 8. septembra 2009 podal sťažovateľ dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Co 55/2009, 4 Co 105/2009-100 z 31. júla 2009.

22. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 212/2001-104 zo 4. novembra 2009 vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania zo 14. júla 2008 podaného proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 Co 64/2008-83 z 29. mája 2008.

23. Okresný súd uznesením č. k. 4 C 212/2001-107 z 18. januára 2010 vyzval sťažovateľa na doplnenie dovolania z 24. januára 2003 podaného proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Co 387/2002-21 z 31. decembra 2002 a dovolania z 8. septembra 2009 podaného proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 Co 55/2009 z 31. júla 2009.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 212/2001 v období po 22. februári 2002, keď podal dovolanie proti uzneseniu okresného súdu zo 14. januára 2002.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

V danom prípade namieta sťažovateľ porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní, ktoré bolo právoplatne skončené 23. januára 2002, t. j. dávno pred doručením sťažnosti ústavnému súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že ani v tomto prípade nespochybňuje skutočnosť, že k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dochádza v zásade vždy po právoplatnom skončení príslušného súdneho konania. Zároveň ale ústavný súd zdôrazňuje, že v prípade ak právny poriadok umožňuje podať účastníkovi konania proti právoplatnému rozhodnutiu v jeho právnej veci mimoriadny opravný prostriedok (v danom prípade dovolanie, pozn.), prostredníctvom ktorého sa môže domôcť aj zrušenia právoplatného rozhodnutia v predmetnej veci alebo inak „zvrátiť“ doterajší výsledok predmetného súdneho konania vo svoj prospech, pričom zároveň právny poriadok ukladá súdu prvého stupňa v súvislosti s podaným mimoriadnym opravným prostriedkom určité povinnosti, bez ktorých splnenia nemožno o mimoriadnom opravnom prostriedku meritórne rozhodnúť, tak potom je pod záruky základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyhnutné zahrnúť aj postup súdu prvého stupňa súvisiaci s predložením mimoriadneho opravného prostriedku na rozhodnutie príslušnému súdu, t. j. v danom prípade Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolaciemu súdu.

Podľa § 240 ods. 1 OSP účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plyní táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

Podľa § 241 ods. 1 OSP v dovolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napadá, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáha. Dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Podľa § 241 ods. 3 OSP ustanovenia § 209... platia primerane.

Podľa § 241 ods. 4 OSP súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal dovolanie, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné dovolanie alebo dovolanie, ktoré neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, v určenej lehote doplnil alebo opravil. Ak sa aj napriek výzve súdu v lehote desiatich dní dovolanie neopraví alebo nedoplní, predloží súd prvého stupňa dovolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Podľa § 209 ods. 1 OSP súd prvého stupňa uznesením vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d). Ak sa aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ak ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že účastník konania podáva dovolanie súdu, ktorý rozhodoval v danom prípade prvom stupni, t. j. vo veci sťažovateľa okresnému súdu, ktorému po podaní dovolania vznikajú povinnosti vyplývajúce mu najmä v § 241 ods. 4 OSP.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ústavný súd konštatoval, že v danom prípade bolo úlohou okresného súdu len uplatniť postup podľa § 241 ods. 4 OSP, t. j. najmä preskúmať, či sťažovateľom podané dovolanie spĺňa zákonom požadované náležitosti, ako aj to, či je úplné a zrozumiteľne formulované, a vyzvať sťažovateľa v určenej lehote na odstránenie jeho nedostatkov a následne vec predložiť na rozhodnutie dovolaciemu súdu. Za daných okolností nemožno považovať úlohy, ktoré mal okresný súd v danom prípade splniť, za zložité ani z právneho a ani zo skutkového hľadiska.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka namietaného konania, ktoré ústavný súd štandardne zohľadňuje pri rozhodovaní o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ značne sťažil svojimi nezrozumiteľnými a nejasnými podaniami postup okresného súdu súvisiaci s predkladaním jeho dovolania z 22. februára 2002, ako aj jeho ďalších dovolaní [z 24. januára 2003 (proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Co 387/2002-21 z 31. decembra 2002), zo 14. júla 2008 (proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 Co 64/2008-83 z 29. mája 2008) a z 8. septembra 2009 (proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 Co 55/2009, 4 Co 105/2009-100 z 31. júla 2009)] na rozhodnutie

najvyššiemu súdu, keďže okresný súd musel prostredníctvom výziev odstraňovať ich nedostatky. Na doterajšiu dĺžku postupu okresného súdu súvisiaceho s predkladaním dovolaní sťažovateľa dovolaciemu súdu negatívne vplývali aj ďalšie procesné úkony sťažovateľa (žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred dovolacím súdom, ako aj odvolania proti uzneseniam okresného súdu, ktorým nevyhovel žiadostiam sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred dovolacím súdom, pozn.), na ktoré mal síce v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku právo, ale tieto objektívne predĺžili postup okresného súdu, keďže sa s nimi musel zaoberať, rozhodnúť o nich a následne (po podaní odvolaní sťažovateľom, pozn.) spis predkladať krajskému súdu na rozhodnutie o opravných prostriedkoch sťažovateľa. Predĺženie konania z dôvodu potreby vysporiadať sa s procesnými úkonmi sťažovateľa nemožno podľa názoru ústavného súdu pripísať na ťarchu okresného súdu.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ ako účastník namietaného konania svojím správaním výrazným spôsobom prispel k predĺženiu postupu okresného súdu, a preto tieto skutočnosti zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadost'učinenia.

3. Pri hodnotení postupu okresného súdu v namietanom konaní v období po podaní v poradí prvého dovolania sťažovateľa (22. februára 2002) ústavný súd vychádzal zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Z analýzy spisovej dokumentácie vyplýva, že v období po podaní v poradí prvého dovolania sťažovateľa, t. j. v období po 22. februári 2002 došlo jednak k obdobiam neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (najmä obdobie od 25. mája 2005 do 7. mája 2007), ako aj k neefektívnej činnosti okresného súdu, čo potvrdzuje okrem iného skutočnosť, že okresný súd vyzval sťažovateľa na doplnenie jeho dovolania z 22. februára 2002 a jeho dovolania z 24. januára 2003 až uznesením z 31. marca 2008 (a tohto následne

ešte aj uznesením z 18. januára 2010). Ústavný súd sumarizujúc svoje zistenia zo spisovej dokumentácie konštatoval, že z ústavného hľadiska nemôže byť v žiadnom prípade akceptovateľné (ani po zohľadnení negatívneho podielu účastníka konania, pozn.), aby postup okresného súdu podľa § 241 OSP, t. j. postup súvisiaci s odstraňovaním nedostatkov dovolania a jeho predkladaním dovolaciemu súdu, trval tak dlho, ako v danom prípade (dosiaľ takmer 9 rokov).

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Keďže ku dňu vydania tohto nálezu ešte neboli dovolania sťažovateľa predložené na rozhodnutie dovolaciemu súdu, pričom ide o úkony, ktoré je okresný súd povinný vykonať v rámci pôvodného konania, t. j. konania vedeného pod sp. zn. 4 C 212/20001, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 212/2001 v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Aj keď ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní sp. zn. 4 C 212/2001 konal bez zbytočných prietáhov v konaní, nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za

dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto dospel k názoru, že treba rozhodnúť aj o žiadosti sťažovateľa priznať mu primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia tohto základného práva, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez jeho porušovania (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € s odôvodnením, že postup okresného súdu mu spôsobuje *„stresy, ktoré nepretržite prežívam celú dobu a čo veľmi nepriaznivo pôsobí na môj krehký zdravotný stav“*.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým obdobie, v ktorom došlo k zbytočným priesťahom (nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu), negatívny podiel sťažovateľa ako účastníka konania na jeho doterajšom priebehu, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € sťažovateľovi primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním Advokátskou kanceláriou E. P., s. r. o., P. Ústavný súd pri rozhodovaní

o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2009, ktorá predstavovala sumu 721,40 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2010. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 120,23 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a zvýšením odmeny o daň z pridanej hodnoty vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky (právna zástupkyňa sťažovateľa je platcom dane z pridanej hodnoty, pozn.) predstavuje celkovú sumu 303,31 €, Za podanie z 30. novembra 2010 označené ako „*Vyjadrenie k vyjadreniu Okresného súdu Bardejov*“ ústavný súd úhradu vzhľadom na jeho obsah úhradu nepriznal.

Priznanú úhradu trov konania zaplatí Kancelária ústavného súdu na účet právnej zástupkyne sťažovateľa. Okresný súd je povinný uhradiť trovy konania sťažovateľa na účet Kancelárie ústavného súdu (body 4 a 5 výroku tohto nálezu).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto nálezu rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2010